

ת"פ 51562/08/20 - מדינת ישראל נגד ארתור בונדרנקו

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

לפני כבוד סגן הנשיאה, השופט אליהו ביתן

14 דצמבר 2021
ת"פ 51562-08-20 מדינת
ישראל נ' בונדרנקו(עציר)

בעניין:

המאשימה:

נגד

הנאשם:

מדינת ישראל

ארתור בונדרנקו (עציר)

נוכחים:

ב"כ המאשימה, עו"ד רמי אלמכאווי

הנאשם ובא-כוחו, עו"ד טל ארד

גזר דין

כללי

1. בטרם שמיעת הראיות, הגיעו הצדדים להסדר דיוני במסגרתו הוגש נגד הנאשם כתב אישום מתוקן והנאשם הודה בעובדותיו. בהתאם לעובדות כתב האישום המתוקן, בתאריך 14.08.2020 בסמוך לשעה 11:30, המתלוננת - אשה ילידת 1947, הגיעה לסניף בנק בבאר-שבע על מנת למשוך כסף מזומן. באותה עת הנאשם שהה במקום ותצפת על מעשיה וכשהיא משכה סכום של 600 ₪, הכניסה אותו לתיקה והחלה לצעוד לאורך רחוב העצמאות, הוא צעד בעקבותיה ועקב אחריה. בשלב מסוים הנאשם הגיח מאחורי המתלוננת ומשך בכוח רב את התיק מצווארה ומעוצמת המשיכה המתלוננת נפלה וראשה נחבט במדרכה. והנאשם נטל את התיק וברח מהמקום.

כתוצאה ממעשי הנאשם, המתלוננת נחבלה בראשה ונגרמו לה פצעים בקרקפת והיא פונתה לבית החולים, שם טופלה ושוחררה.

2. על יסוד הודאת הנאשם בעובדות כאמור, הוא הורשע בעבירה של שוד, לפי סעיף 402 (א) בחוק העונשין, התשל"ז-1977.

3. ההסדר בין הצדדים לא כלל הסכמה לעניין העונש, אולם המאשימה הסכימה ששירות המבחן יערוך תסקיר על הנאשם.

תסקירי שירות המבחן

4. שירות המבחן הגיש על הנאשם מספר תסקירים. בתסקיר הראשון צוין שהנאשם בן 27, רווק. יליד ברית המועצות. עלה לארץ עם אמו בהיותו בן 5. סיים 11 שנות לימוד. עבר בין חמישה בתי ספר. הוגדר כתלמיד מחונן והוקפץ מכיתה ז' לכיתה י'. ולמד עד אמצע כיתה י"א אז עבר עם אמו להתגורר בהוסטל. במהלך השנים המשפחה חוותה קשיים כלכליים. הנאשם לא גויס לצבא בשל מעורבות בפלילים. הנאשם הינו בן יחיד והוא אינו מכיר את אביו. אמו סבלה מסוכרת ומצבה הבריאותי התדרדר עד שלא יכלה לעבוד ולעמוד בתשלומי שכר הדירה והם עברו להתגורר בהוסטל בבאר-שבע. לפני כשנה היא נפטרה מאירוע מוחי. הנאשם החל לצרוך סמים בגיל 15. כחצי שנה טרם מעצרו ועל רקע הקושי שחווה לאחר פטירת אמו, החל להשתמש במדבקות מורפיום, שפגעו בתפקודו בעבודה. במסגרת תיק המעצר הנאשם שוחרר לקהילה הטיפולית "בית אור אביבה". גורמי הטיפול דיווחו על התנהלות שאינה יציבה. צוין כי בחלק מהזמן הנאשם עומד בזמנים ומכבד את כללי המקום, ובחלק מהזמן מסרב לתפקד, מתווכח עם בעלי תפקיד, ובאירוע מסוים אף עזב את שטח הקהילה ללא רשות. והנאשם עצמו מדווח על תחושת תקיעות וחוסר התקדמות בטיפול. שירות המבחן התרשם כי לראשונה בחייו הנאשם החל לערוך בחינה באשר להתנהלותו והוא מכיר בצורך שלו בטיפול בתחום ההתמכרויות ומעוניין בטיפול מעמיק. ושירות המבחן העריך כי ללא טיפול, קיימת רמת סיכון גבוהה לחזרה לשימוש בחומרים ממכרים ולהתנהגות אלימה תחת השפעתם. והמליץ לדחות את הדיון במספר חודשים על מנת לאפשר לנאשם להתקדם בטיפול.

בתסקיר משלים צוין כי גורמי הטיפול בקהילה אינם יכולים להצביע על התקדמות הנאשם בטיפול בתקופת הדחייה. ודווח שהנאשם עזב פעם נוספת את שטח הקהילה והוא מתאר תחושה של חוסר אונים ותקיעות בטיפול. עם זאת צוין שהנאשם מצהיר על רצונו בטיפול. והתבקשה דחייה נוספת.

בתסקיר נוסף צוין כי התקיימה ועדה מיוחדת, שדנה בדרכים לסייע לנאשם להתקדם בטיפול, והוצבו לנאשם מטרות טיפוליות. וצוין כי למרות רצונו של הנאשם בטיפול, הוא מתקשה לנהל ולווסת את חלקיו הרגשיים, והתנהגותו נטוה להיות אימפולסיביות וללא שיקול דעת. עם זאת צוין כי מפעם לפעם הנאשם מגלה הבנה והתנגדותו מתמתנת, וצוות המסגרת משתדל לתת חשיבות ומשקל לכל התקדמות שלו.

בתסקיר נוסף צוין כי גורמי הטיפול דיווחו על התנהגויות חוזרות העוברות על כללי המסגרת וביניהן תוקפנות פיזית ומילולית משפילה ומאיימת כלפי אחרים. ולאחר שלא נצפה שינוי, הוחלט להפסיק את שהותו של הנאשם בקהילה. ושירות המבחן המליץ על מעצר הנאשם בשל החשש מחזרתו לשימוש בחומרים ממכרים והתנהלות שולית.

בתסקיר הסופי צוין שהנאשם מתקשה להבין את עמדת גורמי הטיפול ביחס להתנהגותו, ושלדבריו הוא ערך מאמצים כפי יכולתו והוא מרגיש שרכש כלים מתקופת הטיפול ושהוא זקוק להמשך טיפול. הנאשם שיתף בתחושת פספוס שלו מכך שלא סיים את ההליך הטיפולי בו שולב. ביחס לעבירה, הודה בביצועה. סיפר כי טרם ביצעה חווה תקופה קשה בשל מות אמו, התדרדר לשימוש אינטנסיבי בסמים ושימוש במדבקות סם. ותחת השימוש בסמים התקשה לשלוט במעשיו. הנאשם חווה בושה על מעשיו. עסוק בהשלכות הפיזיות והרגשיות של המעשה על המתלוננת. מבין שמדובר בהתנהגות אלימה ופוגענית. ושיתף כי מדובר בחציית גבול עבורו.

שירות המבחן שקל את נתוני הנאשם וסבר כי יש מקום לאפשר לנאשם הזדמנות טיפולית נוספת, בקהילה טיפולית אחרת. ושללא שילוב בטיפול המלצתו הינה למאסר בפועל ולמאסר על תנאי.

טיעוני הצדדים

5. בפתח ישיבת הטיעונים לעונש הודיע הנאשם כי הוא אינו מעוניין בבחינת אפשרות שילובו במסגרת טיפולית אחרת, כפי ששירות המבחן הציע, והוא רוצה לסיים את משפטו. והצדדים טענו לעונש.

6. המאשימה עמדה בטיעוניה על הערכים החברתיים שנפגעו ממעשה הנאשם ועל מידת הפגיעה בהם, תוך התייחסות לגילה של המתלוננת ולפגיעה שנגרמה לה; ועל נסיבות ביצוע העבירה. הפנתה לפסיקה בעבירות שוד. ועתרה לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין 5 ל- 7 שנות מאסר. אשר לעונש הראוי לנאשם, ציינה את הודאת הנאשם - על משמעויותיה, ומנגד את עברו הפלילי של הנאשם ואת האמור בתסקירי שירות המבחן, ועתרה להטיל על הנאשם עונש מאסר ברף האמצעי של מתחם העונש ההולם שהוצע, מאסר מותנה ופיצוי למתלוננת.

7. ב"כ הנאשם טען, שעבירת השוד שהנאשם ביצע נמצאת ברף הנמוך של עבירות השוד. לא קדם לה תכנון. לא היה שימוש בנשק חם או קר. המעשה איננו מתוחכם. ולא נגרם למתלוננת נזק משמעותי למעט חבלות יבשות. וטען שברקע העבירה מצוקתו הקשה של הנאשם, כמפורט בתסקירים שהוגשו עליו. הפנה לפסיקה בעבירת שוד שבוצעה באופן ספונטאני, ללא תכנון מוקדם, ללא שימוש בנשק, ושלא נגרמו בה נזקים חמורים לנפגע העבירה, בה נקבע כי מתחם העונש הראוי בנסיבות כאלה נע בין 6 ל- 24 חודשי מאסר. וטען כי מתחם העונש ההולם למעשה הנאשם נע בין 9 ל- 24 חודשי מאסר בפועל. טען כי נסיבות חייו של הנאשם מורכבות וקשות ומצדיקות התחשבות. הוסיף שהנאשם לוקח אחריות על מעשהו ומביע חרטה. והוא ניסה ככל יכולתו להשתלב בטיפול, ושהה בקהילה טיפולית במשך 8 חודשים. ציין כי הנאשם נעדר כל תמיכה משפחתית. ועתר להטיל על הנאשם עונש בתחתית המתחם שהוצע.

8. הנאשם מסר שהוא מודע לחומרת המעשה שביצע; שהוא חושב על המתלוננת וחש בושה על מעשהו; שהמעשה בוצע בתקופה משברית בחייו לאחר מות אמו; והוא מתחרט עליו. וביקש שלא להענישו בחומרה.

דין והכרעה

9. הערכים החברתיים המוגנים בעבירת שוד, הם בין היתר ערכי שלמות הגוף, שמירת הקניין, כבוד האדם, ושמירת הסדר ובטחון הציבור. כאשר קרבן העבירה הוא אדם מבוגר, מתקיים ערך חברתי נוסף, של הגנה על "אוכלוסיות חלשות" וקיום מרחב ציבורי בטוח עבורן.

במקרה זה, מעשה הנאשם פגע בערכים החברתיים האמורים במידה משמעותית.

10. כברוב העבירות, גם בעבירת השוד, קשת העונשים המוטלים רחבה והעונש על מעשה מסוים מושפע מהנסיבות הקונקרטיות שלו ושל מבצעו. עם זאת, מדיניות הענישה הנהוגה הינה של רצינות וחומרה, תוך העדפת שיקולי הגמול וההרתעה ומתן משקל מופחת יחסית לנסיבות הנאשם (ראה ע"פ 5881/14 **עמנואל ביארי נ' מדינ"י**. פורסם בנבו. מיום 26.7.15). כאשר קורבנות המעשה הם אנשים הנמנים על קבוצות סיכון להיפגעות, מדיניות הענישה הנהוגה היא במובהק של חומרה בולטת.

"אכן, בחברתנו קיימת תופעה מכוערת של פגיעה בחסרי ישע, כגון קשישים, בעלי מוגבלויות וכו', מתוך הנחה כי יהיו טרף קל, שלא יתנגד ולעיתים אף אינו יכול להשמיע קול, פשוטו כמשמעו. לפגיעות אלה צורות שונות, בין במעשי שוד, בין בהונאות מסוגים שונים וברמות תחכום משתנות. המשמעות של פגיעות אלה, במופעיהן השונים, היא פגיעה חזקה וקשה בביטחונם האישי של הקורבנות ושל קבוצות שלמות, החשות שאין להן עוד מקום מבטחים בו יוכלו להמשיך ולהתקיים בכבוד וללא חשש... **המגמה בה נקט בית משפט זה היא מגמה מחמירה ביחס לעבירות מסוג זה, המבכרת את ההגנה על החיים והגוף של קבוצות אלה על פני נסיבות אישיות ומקלות של נאשמים** (ראו גם: עניין איסאקוב, פסקה י"ב לפסק דינו של השופט א' רובינשטיין). מגמה זו נכונה וראויה היא. בידינו חרב הענישה, אותה יש להניף במקרים המתאימים" - ע"פ 5931/11 **דוד עבדולייב נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (16.09.13).

11. הלכה למעשה, הענישה המוטלת על עבירות שוד שקורבנותיהן הם קשישים, כוללת רכיב של מאסר בפועל לתקופה משמעותית.

בת"פ (באר שבע) 18289-04-17 **מדינת ישראל נ' יוסף ח'ורי** (20.11.2018) הנאשם צעד אחרי קשישה כבת 75 ובשלב מסוים משך ממנה בכח תיק אותה נשאה וגנב אותה. כתוצאה מכך הקשישה הוטחה ארצה ונחבלה בזרוע ובכתף ובהמשך נאלצה לעבור ניתוח להחלפת הכתף. נקבע **מתחם עונש הולם הנע בין 3 ל-6 שנות מאסר** והוטלו על הנאשם - בן 51 בעל עבר פלילי אשר נשא עונשי מאסר בפועל - **4.5 שנות מאסר בפועל**.

ערעור שהוגש על חומרת העונש נדחה לאחר שהמערער חזר בו מערעורו בהמלצת בית המשפט (ע"פ 97/19 **יוסף חורי נ' מדינת ישראל** (25.07.19)).

בע"פ 7614-09 **יהונתן טראוב נ' מדינת ישראל** (13.05.2010) דובר בצעיר כבן 22, שעקב אחרי המתלוננת לאחר שמשכה מהבנק סכום של 10,000 ₪, וכשהיא התיישבה על ספסל הוא תפס את תיקה, משך אותו בחוזקה, הפיל אותה ארצה, נטל מידיה את התיק ונמלט.

בית המשפט המחוזי גזר עליו **4 שנות מאסר בפועל, הפעיל 6 חודשי מאסר על תנאי שהיו תלויים**

ועומדים נגדו, במצטבר, והטיל עליו 3 שנות מאסר על תנאי למשך 3 שנים.

בית המשפט העליון הקל בעונשו, בחפיפת המאסר על תנאי שהופעל למאסר שנגזר עליו ובהפחתת תקופת המאסר על תנאי. וציין, כי ההקלה העונשית באה על רקע מאמצי השיקום הכנים של המערער, מאמציו להיגמל מסמים והרצון שהוא מגלה לערוך שינוי בחייו, וכתמריץ לעודדו להמשיך בתהליך השיקומי, במיוחד בהתחשב בגילו הצעיר ובנסיבותיו האישיות הקשות.

בע"פ 2096-17 **יבגני איסמאילוב נ' מדינת ישראל** (23.04.2018) המערער הורשע בעבירה של ניסיון שוד. הוא הבחין במתלוננת, ילידת 1948, צועדת ברחוב, עקב אחריה וכשהתקרבה לכניסה לבית מגוריה, התנפל עליה מאחור והחל למשוך את תיקה בכוח. בהמשך, המתלוננת נפלה ארצה והמערער גהר מעליה והיכה אותה באגרופים בפניה בעודו מנסה למשוך ממנה את התיק.

בית המשפט המחוזי גזר על המערער **48 חודשי מאסר בפועל**. וערעורו על חומרת העונש נדחה.

בע"פ 4720-14 **אדם אברהם נ' מדינת ישראל** (12.01.2015) - המערער הבחין במתלוננת, ילידת 1933, כשבידה תיק, הגיע במהירות מאחוריה, אחז את התיק בחוזקה, משך וחילץ אותו מידה ונמלט בריצה. כתוצאה ממשיכת התיק, המתלוננת נפלה על הארץ, פרקה את כתפה וסבלה מכאבים עזים.

בית המשפט המחוזי קבע כי **מתחם העונש ההולם נע בין 3 ל-5 שנות מאסר**, וגזר על המערער **3 שנות מאסר בפועל**.

בית המשפט העליון דחה את הערעור וקבע שמתחם העונש ההולם שנקבע ראוי, ושקיים אינטרס ציבורי ראשון במעלה להשית ענישה מרתיעה על עבירות השוד כלפי קשישים.

בע"פ 5931-11 **דוד עבדולייב נ' מדינת ישראל** (16.09.2013), המערער עקב אחר המתלוננת, ילידת 1935, מהבנק בו משכה כסף ועד למעלית ביתה. תפס את דלת המעלית, אחז בחוזקה בתיק ומשך אותו מהמתלוננת. כתוצאה מכך ראשה של המתלוננת נחבל בדלת המעלית ונגרמה לה המטומה במצח. באירוע נוסף, עקב המערער אחר מתלוננת נוספת, ילידת 1945, מהבנק בו משכה כסף ועד לדירתה, וכשהניחה את תיקה על הרצפה, הוא חטף אותו.

בית המשפט המחוזי גזר על המערער **6 שנות מאסר בפועל והפעיל מאסר על תנאי של שנתיים, וביחד 8 שנות מאסר בפועל**.

בית המשפט העליון דחה את ערעורו וקבע שהמגמה המחמירה בעבירות מסוג זה, המבכרת את ההגנה על קבוצות חלשות על פני נסיבות אישיות מקלות של נאשמים, נכונה וראויה.

בע"פ 1044-13 ענאן זידאן נ' מדינת ישראל (14.10.2013) - המערער הלך עם חבריו ברחוב והציע להם לשדוד תיק מקשישה, מתוך הנחה שקשישות יתקשו לרדוף אחריהם. מיד לאחר מכן הוא הבחין במתלוננת, ילידת 1940, ניגש אליה וחטף בכוח את תיקה שהיו בו 180 ₪, עד כי רצועתו נקרעה. מעשים אלה בוצעו בעת שהיה על המערער לשהות במעצר בית.

בית המשפט המחוזי גזר עליו **48 חודשי מאסר בפועל**.

בית המשפט העליון דחה את ערעורו על העונש תוך אמירת הדברים הבאים-

"ער אני לעובדה כי ישנם מקרים בהם הושת על אדם אשר הורשע בשוד בנסיבות דומות עונש קל יותר מן העונש אשר הוטל על המערער. ואולם, ער אני גם לחומרת העבירה בה הורשע המערער ושותף אני לעמדה לפיה יש להחמיר עם מי אשר שלח ידו כנגד קשישה דווקא על שום חולשתה... אין צורך להכביר מלים על השפלות שבשוד קשישים חסרי ישע. עמד על כך בית משפט זה לא אחת בקובעו כי עבירת שוד חמורה שבעתיים בעת שהיא מופנית כלפי החלש והקשיש, אשר סיכויי התנגדותו נמוכים [ראו למשל: ע"פ 5213/06 וונדמו נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 14 לפסק הדין (9.5.2007); ע"פ 1334/08 ללוש נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 7 לפסק הדין (3.9.2008)]. על נפגעי עבירה אלו, בכוח ובפועל, מצווה החברה להגן, ובתי המשפט נושאים חובה זו לנגד עיניהם ומייחסים חומרה יתרה לעבירות המכוונות כנגד קשישים. ראוי לחזור ולהדגיש בכל עת: "שוד או גניבה מקשיש ומחסר ישע, נתפס כמעשה שיש בו כיעור מוסרי גדול יותר מעבירה 'רגילה' של שוד או גניבה, בהיותו הפרה של הציווי 'והדרת פני זקן' הנתפס כמעין חוק טבע בכל חברה אנושית. העבירה של שוד קשישים היא מעשה נקלה ובזוי במיוחד, גם בקוד העברייני, ולא בכדי היא נחשבת לעבירה הנמצאת בתחתית 'שרשרת המזון' של העבירות ושל העבריינים" [ע"פ 1864/11 דוידוב נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 7 לפסק הדין (7.11.2012)]. פסיקה ענפה מדגישה את חשיבות ההרתעה והגמול ביחס לעבריינים הפושעים נגד קשישים. בית משפט זה רואה בענישה המחמירה בנושאים אלו את תרומתו להגנה על קשישים וביטוי לרצונו להבטיח כי גם בערוב ימיהם לא יהפכו מי שאינם עוד בשיא כוחם הפקר למעשי בריונות, ולא תפגע איכות חייהם [ראו למשל: ע"פ 7961/07 מדינת ישראל נ' שכטר, [פורסם בנבו] פסקה 8 לפסק הדין (19.3.2008)]. עיון באסמכתאות אליהן הפנו הצדדים, בהן נדון עניינם של מי שהורשעו בשוד קשישים בנסיבות דומות, מלמד כי בית המשפט המחוזי לא נקט בנאשם ביד מחמירה החורגת ממדיניות הענישה המקובלת, אף אם לא הקל עימו. כך, למשל, בעניין אבשלומוב, בו נדון מקרה אשר עובדותיו דומות למקרה דנא, העיר בית המשפט כי עונש מאסר בפועל בן 5 שנים לצד הפעלת מאסרים מותנים כוללים של 10 חודשים שהופעלו במצטבר, מסמן את מתחם הענישה המקובל בעבירות כגון העבירה בה הורשע המערער במקרה שלפנינו (שם, פסקה 20 לפסק הדין). משכך, לאחר שעיינתי בטענות הצדדים ובפסקי הדין שהוצגו לעיוני נחה דעתי כי עונש המאסר בפועל לתקופה בת ארבע שנים, אשר הוטל על המערער, עולה בקנה אחד עם מידות הענישה הנהוגות במקרי שוד של קשישים ברחוב. ודוקו, אין בעובדה כי המתלוננת לא נחבלה ולא נזקקה לטיפול רפואי כדי לשנות מכך."

12. הסנגור הפנה למספר פסקי דין בעבירת שוד וביקש להשליך ממתחמי הענישה ומהענישה שנקבעו

בהם על ענייננו. עיון בפסקי הדין מלמד שהמתחמים והעונשים שנקבעו באותם מקרים הושפעו מנתונים ונסיבות קונקרטיים, של מעשי העבירה ושל הנאשמים, שבאופן כללי שונים מענייננו. ומעבר לכך, אין צורך ולא אפשרות להתאים את העונש בתיק מסוים לכל עונש שהוטל בתיק אחר כלשהו.

כך למשל, בע"פ 7655-12 **אידריס פייסל נ' מדינת ישראל** (13.03.2013) דובר במערער שהיה עם שני חבריו במקום בילוי והתעורר ויכוח בינם לבין אחר, על רקע טענתו כי הם מציקים לחברתו שהיתה אתו. וכאשר אותו אדם יצא מהמקום והיה בדרכו לביתו, המערער וחבריו תקפו אותו והוא נפל ארצה ואז הם לקחו ממנו טלפון סלולארי ו- 500 ₪. האירוע העיקרי היה התקיפה ואילו השוד בא כחלק מהתקיפה, תוך ניצול הזדמנות ספונטני. ובית המשפט המחוזי קבע את עונשו של המערער שלא על פי המתווה הקבוע בתיקון 113 בחוק העונשין. ועל רקע נתונים אלו בית המשפט העליון קיבל את הערעור והעמיד את עונש המאסר של המערער על 20 חודשים. נסיבות עניינו שונות בתכלית.

בע"פ 9094-12 **איתן טספאי נ' מדינת ישראל** (28.04.2013) המערער נכנס לסניף בנק וניגש לפקידה כשידו בכיס המקטורן שלבש - באופן שגרם לה להבין שיש בכיסו אקדח - ואמר לה שמדובר בשוד ושאל תעשה מעשים שיעוררו חשד, יירה בה. הפקידה מסרה לו סך של 5,890 ₪ והוא לקח את הכסף ויצא מהבנק. בית המשפט המחוזי הטיל עליו 10 חודשי מאסר בפועל. ובית המשפט העליון קיבל את ערעורו והטיל עליו 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, תוך שהוא מציין שכוונת המערער בכניסתו לבנק היתה לבקש הלוואה מהבנק; ששירות המבחן המליץ להימנע משליחת המערער למאסר; שנסיבות המקרה מעידות שהעבירה בוצעה מתוך ייאוש, ללא הפעלת שיקול דעת של ממש; ושמקרה זה "חריג הוא בכל קנה מידה, וייתכן כי יהיה קשה למצוא מקרים הדומים לו שנדונו בפניו בתי המשפט".

דברים אלה מדברים בעד עצמם ומסבירים את העונש הקל שהוטל במקרה מיוחד זה, החורג מקו הענישה הרגיל.

ובת"פ 27889-10-10 **מדינת ישראל נ' להב בניטה** (27.01.2013) דובר בנאשמים שהבחינו בקשישה כבת 84 שמשכה כסף מחשבון הבנק שלה, אחד מהם עקב אחריה וכשנעצרה התקרבה אליה מאחור, משך בחוזקה את התיק שהיה על כתפה וברח עם התיק לרכב בו המתין לו האחר. ושניהם נמלטו מהמקום. הקשישה נפלה ונחבלה בידיה ובברכיה ונזקקה לטיפול רפואי. הנאשם האחד היה בן 28 אב לחמישה ילדים קטנים, נעדר עבר פלילי, ששירות המבחן ציין לגביו את קשיי התפקוד שלו, חוסנו האישי המוגבל מאוד, שברירותו ופגיעותו. והנאשם השני היה בן 23, שנסיבות חייו ונתוניו האישיים מורכבים. וכל אחד מהם נדון לשלוש שנות מאסר בפועל.

13. הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה -

כתב האישום איננו מייחס לנאשם תכנון מוקדם של מעשה השוד. אולם מנגד אין המדובר במעשה ספונטני

שהתבטא בפעולה אחת, רגעית. הנאשם תצפת על מעשי המתלוננת, ראה שהיא משכה כסף, הלך בעקבותיה ועקב אחריה כברת דרך ובשלב מסוים הגיח מאחוריה ומשך בכח את התיק מצווארה.

בנסיבות המתוארות, הנאשם ראה שמדובר באשה מבוגרת ובחר בה להיות קרבן למעשהו.

הנאשם ביצע את המעשים בעצמו, לבדו, ללא מעורבות או השפעת אחרים.

מעוצמת משיכת התיק מצוואר המתלוננת, המתלוננת נפלה ארצה וראשה נחבט במדרכה. נפילה בנסיבות כאלה - ממצב של עמידה מלוא הקומה, וכתוצאה מהפעלת כח בפתאומיות ובהפתעה, שאינן מאפשרות למותקף להיערך אליה - מסוכנת ביותר. ויכולה לגרום לכל אדם ובפרט לאדם מבוגר, נזק גופני חמור.

המתלוננת נחבלה בראשה ונגרמו לה פצעים בקרקפת. והיא עברה בדיקות רפואיות והדמיה וטופלה בבית חולים. מטבע הדברים אירוע מטלטל שכזה מותיר בקרבן את רישומו הטראומטי לאורך זמן ופוגע בתחושת הביטחון שלו, של סביבתו ושל הציבור הכללי שנחשף למעשה. ובנוסף, נגרם למתלוננת נזק ממוני של אבדן התיק ובו הכסף המזומן שמשכה ופריטים נוספים השייכים לה.

הנאשם הוא גבר שבזמן ביצוע העבירה היה בן 27 והמתלוננת היא אשה שבזמן ביצוע העבירה היתה בת 73. פערי הכוח והגיל בין הנאשם למתלוננת, מוסיפים למעשה הנאשם נופך של חומרה.

הנאשם ביצע את העבירה מתוך רצון להשיג כסף במהירות ובקלות.

14. בהתאם לצורך לקיים יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמתו של הנאשם ובין העונש שיוטל; ובהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה; במידת הפגיעה בהם; במדיניות הענישה הנהוגה; ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה; אני קובע כי מתחם העונש ההולם לעבירת השוד שביצע הנאשם, הוא בין 3 ל- 5 שנות מאסר בפועל.

15. לנאשם עבר פלילי הכולל 5 הרשעות בעבירות מתחומים שונים - רכוש; איומים; אלימות; נהיגה ללא רישיון; והפרעה לשוטר במילוי תפקידו. והוא ריצה שני עונשי מאסר.

16. אנשים מבוגרים הם טרף קל למעשי שוד. קל ליטול מהם את רכושם בכח, קל להתגבר על התנגדותם לכך, וקל לברוח מהם מבלי להיתפס על ידם. נתונים אלה עלולים "לקרוא לגנבים" ועל כן יש צורך בהרתעת הרבים מפני ביצוע עבירות אלה. והדעת נותנת, כי הטלת עונשים חמורים על נאשמים שביצעו עבירה מסוימת, מועילה בהרתעת הרבים מפני ביצועה.

17. חומרת מעשה הנאשם, הפסול המוסרי והחברתי העמוק שבו, הפגיעות שנגרמו למתלוננת והפגיעה החמורה שיכלה להיגרם לה, גילו הבוגר של הנאשם ועברו הפלילי, גורמי הסיכון של המתלונן לשוב ולבצע עבירות דומות, והעובדה שהנאשם לא נתרם בצורה משמעותית מההזדמנות הטיפולית שניתנה לו, מצדיקים הטלת עונש מאסר לתקופה של 4 שנים.

18. נסיבות חייו של הנאשם קשות ומורכבות במיוחד. הנאשם בן 28. בן יחיד. גדל עם אמו, ללא אב. מגיל צעיר התקשה לנהל את עצמו, למרות יכולותיו הגבוהות. עבר בין מסגרות חינוך שונות, התמכר לסמים, ולא היה לו מקום מגורים מסודר. אמו סבלה מבעיות רפואיות והתקשתה לפרנסו והם נאלצו להתגורר בהוסטל. תקופה מסוימת טרם ביצע העבירה אמו נפטרה, והנאשם נותר לבדו, ללא כל בן משפחה קרוב או רחוק, צריכת הסמים שלו התגברה ומצבו הכללי הורע. הנאשם מודע לצורך שלו בטיפול ומעונין לטפל בעצמו ולהטיב את חייו ובמסגרת תיק זה הוא שהה בקהילה טיפולית סגורה במשך 8 חודשים. הגם שהנאשם לא הצליח להפיק מהטיפול תועלת משמעותית, ניכר שהוא מצר על העבירה שביצע, מודע לחומרתה, מתבייש בה ומגלה אמפתיה למתלוננת.

19. גילו של הנאשם, נתוניו הבסיסיים, התובנה שלו למצבו, הרצון שהוא מביע לטפל בעצמו, הודאתו, והחרטה והצער שהביע על המעשה, משאירים פתח לתקווה שהנאשם ישכיל לנצל את תקופת המאסר שתיגזר עליו כדי לטפל בעצמו ולהעלות את חייו על מסלול חיים נורמטיבי. ומצדיקים קביעת עונשו בחלק התחתון של מתחם הענישה.

20. נוכח כל האמור, אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

א. 36 חודשי מאסר בפועל, מיום מעצרו.

ב. 9 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, שלא יעבור עבירת אלימות שהיא פשע.

ג. אני מחייב את הנאשם לשלם למתלוננת פיצוי בסך 5,000 ₪.

21. נוכח הצורך המובהק של הנאשם בטיפול והרצון שהנאשם מביע להשתלב בטיפול, גורמי הטיפול בשב"ס מתבקשים לבחון את עניינו של הנאשם בהקדם, מתוך מגמה למצוא עבורו מסגרת טיפולית הולמת בתקופת מאסרו.

זכות ערעור בתוך 45 יום.

ניתנה והודעה היום י' טבת תשפ"ב, 14/12/2021 במעמד הנוכחים.

**אליהו ביתן, שופט
סגן הנשיאה**